

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ

(TÜRK HALK MÜZİĞİ)

11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI..... 7

2.1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİNE (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖZGÜ BECERİLER.....	7
2.3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 10

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	10
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	13

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüştürmüş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı

becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanma-

sına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatan-daş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye ulaşmaları, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalış-malarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözeten bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI

Toplu icra; birlikte uyum içinde çalma, paylaşım, ses birlikteliği gibi birçok konuyu bünyesinde barındırdığı için müzik eğitiminde geçerli bir yöntem olmuştur. Bu da öğrenciye zengin bir bakış açısı kazandırmaktadır. Kültürel bir zenginlik olan geleneksel Türk müziği toplu icra geleneği, her yörede kendine has bir şekilde gerçekleşmiştir. Çalgı Toplulukları dersi (THM); Türk halk müziği toplu icra geleneğinin kuşaktan kuşağa aktarılmasında öğrencilere rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Çalgı Toplulukları dersi (THM) öğretim programında hedeflenen kazanımlar; Türk müzik kültürünün geleneksel yöntem ve teknikleri, değişen ve sürekli gelişen evrensel müzik eğitim ve öğretim yaklaşımları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Program, ünite konularında verilen makamlara yönelik eserlerin birlikte uyum içerisinde icra edilebilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasıyla kolaydan zora doğru ilerlemektedir. Öğretim programının uygulanması ile öğrencinin halk müziği bireysel ve toplu icra tekniklerini kavraması ve uygulaması sağlanır. Ayrıca halk müziğinin tür, biçim ve yöresel özelliklerini kapsadığı için repertuarının zenginleşmesine de imkân sağlamakta ve öğrencilerin sorumluluk bilinci kazanarak uyum içerisinde müzik yapmalarını hedeflemektedir.

2.1. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Geleneksel müzikli sohbet toplantılarının yöresel farklılık ve üslubunu kavramaları
- Türk halk müziği çalgılarının yörelere göre toplu icra düzeninde yapılanmalarını anlamaları
- Toplu icra teknik ve kurallarını öğrenmeleri
- Toplu icra teknik ve kurallarını uygulamaları
- Geleneksel müzik kültürü bilincine sahip olmaları
- Toplu icrada paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmeleri
- Yörelere göre farklılıklar gösteren Türk halk müziği repertuarına hâkim olmaları
- Geleneksel çalgı topluluklarına ait icra yöntemleri hâkimiyetlerini geliştirmeleri
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak müzik kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİNE (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖZGÜ BECERİLER

Çalgı Toplulukları (Türk Halk Müziği) Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Çalgı hâkimiyeti
- Farklı çalgıların bir araya gelerek oluşturduğu bütünlüğü anlama
- Makam dizilerini ve tonalite tanıma
- Deşifre becerisi
- Müzikalite
- Koordineli çalım teknikleri
- Partisyon ve transpoze (aktarım) çalma
- Halk müziğinde çok sesli uygulamalar yapma
- Araştırmacı ve üretken düşünme
- Bilişim teknolojilerinden yararlanma
- Çözüm odaklı düşünme

2.3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Program, öğrenciyi bireysel olarak değerlendirip öğrencinin kabiliyeti yönünde uygulanmalıdır. Programda öğrencilerin sazları ile bütünleşmeleri; müzik fikirlerini, seslendirme ve yorumlama açılarından kendilerini geliştirmeleri amaçlanmıştır. Bu nedenle ünite başlıkları ve kazanımlardaki içerik sınırlamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.
- Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. Ders; toplu icrayı gerektirdiği için her öğrencinin öğrenme ve ilerleme düzeyinin aynı olamayacağı göz önünde bulundurulmalı, sınıf düzeyinden geride kalan öğrenciler belirlenmeli ve bu öğrencilere ek çalışma programları uygulanmalıdır.
- Öğretmenin belirleyeceği yardımcı kaynaklar, ses ve görüntü kayıtları öğrenme sürecinde önemli bir rol oynayacaktır. Bu doğrultuda faydalanılacak ek kaynaklar arasında teknik sahibi saz üstatlarının eserlerine de yer verilmesi, gelenekselliğin doğru anlatımı ve aktarımı yönünden çok önemlidir. Öğrenci, bir sanatçı adayı olarak düşünülmeli ve takip edilmelidir. Örnek eserler sadece nota icrasına bağlı olmamalıdır. Eserin kaynak kişisi, yöresi, yörede çalınan biçim ve tavrı gibi özellikleri de öğrenciye aktarılmalıdır.
- Öğretmen, programdaki kazanımlar ile uyuşan farklı eserleri öğrenciye verebilir. Verilen eserin teknik olarak öğrencinin düzeyine uygunluğu göz önünde bulundurulmalı, yanlış eser seçiminin öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyeceği hususuna dikkat edilmelidir. Dersin kazanımlarında, verilen makam dizilerine uygun halk ezgileri dikkatli bir şekilde seçilmeli, öğrencilere eserlerin bona ve solfejleri okutulmalı.
- Program uygulanırken ders saatine bağlı kalınmadan (öğretmen ve öğrencilerin birlikte belirleyecekleri zamanlarda) gruplara ayrılarak çalışmalar tekrarlanmalıdır. Öğrencilerin; çalışmalara aktif katılmaları teşvik edilmeli, öğrencilere gelişimleri hakkında dönütler verilmelidir.
- Programda verilen ünitelerin eksiksiz olarak işlenmesi koşulu ile konu içerisinde takdim tehir yapılabilir.
- Verilen müzik eğitimi öğrencilerin sadece müzik faaliyetlerine katkı sağlamak amacı ile değil sosyal hayatlarında da faydalanabilecekleri şekilde planlanmalıdır. Bu nedenle öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yönelik sosyal ve kültürel etkinlikler planlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Gelenekselliğin devam etmesi için müzikli sohbet toplantıları önemli rol oynar. Müzikli sohbet toplantıları geleneğine verilecek örneklerde Ege'nin Kütahya yöresinde gezek, Karadeniz'in Gümüşhane yöresinde herfene, İç Anadolu'nun Konya yöresinde barana ve oturak, Akdeniz'in Burdur yöresinde ziyafet, Marmara'nın Balıkesir yöresinde barana, Doğu Anadolu'nun Elazığ yöresinde kürsübaşı, Güneydoğu Anadolu'nun Şanlıurfa yöresinde sıra gecesinin geçmişten günümüze gelen ve hâlâ devam etmekte olan bir gelenek olduğu anlatılmalıdır. Öğrencinin farklı yörelerdeki müzikli sohbet geleneklerinden en az bir tanesini tanıması, icrasındaki hâkimiyetinin artmasında önemli rol oynayacaktır.
- Programda yer alan değer ve beceriler, kazanım/etkinliklerle bağlantı kurularak verilmelidir.
- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

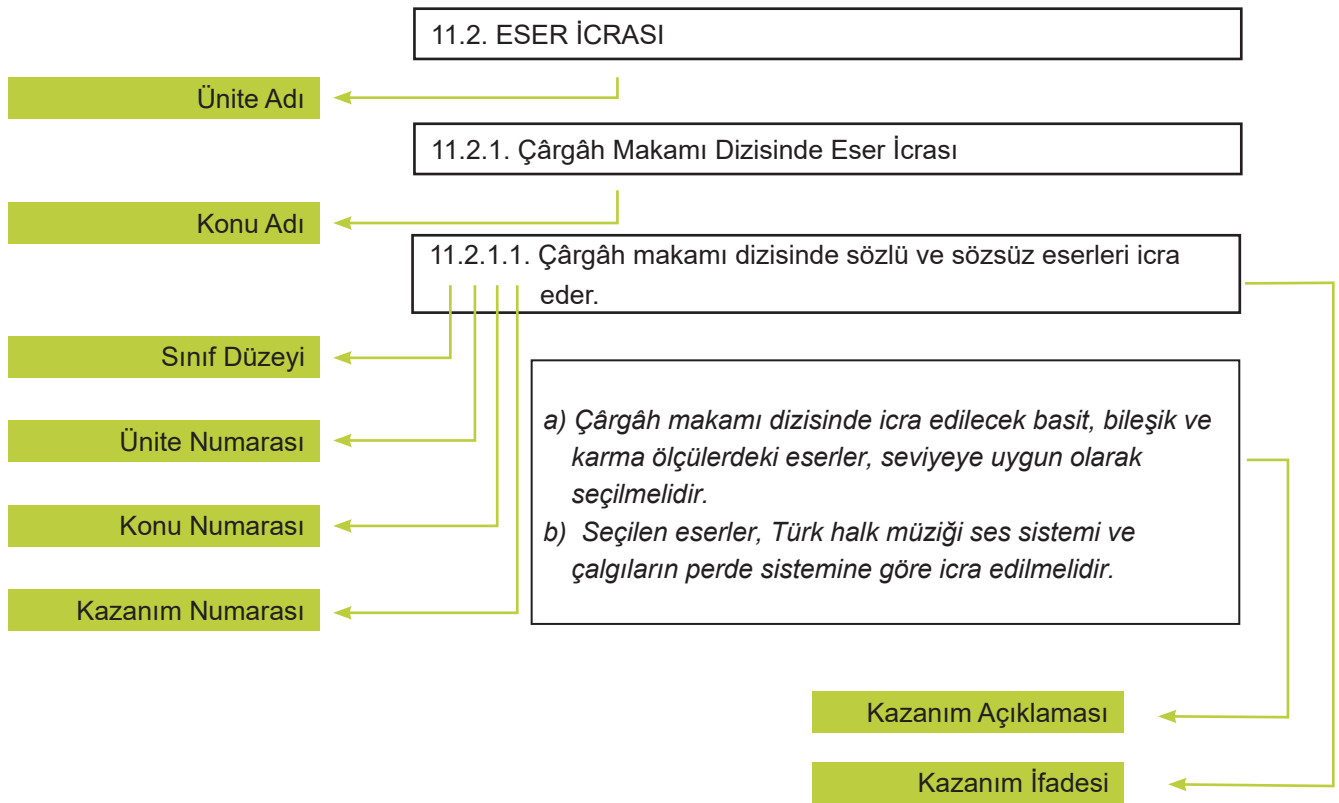
11. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
SOHBET TOPLANTILARI GELENEĞİ	2	12	8
ESER İCRASI	6	132	92
TOPLAM	8	144	100

12. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ESER İCRASI	6	144	100
TOPLAM	6	144	100

3. ÇALGI TOPLULUKLARI DERSİ (TÜRK HALK MÜZİĞİ) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 11. sınıf düzeyinde 2, 12.sınıf düzeyinde 1 ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite, konu ve kazanım numaraları esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar ve uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. SOHBET TOPLANTILARI GELENEĞİ

11.1.1. Yörelere Göre Sohbet Toplantıları Geleneği

11.1.1.1. Farklı yörelerde yapılan müzikli sohbet toplantıları geleneğini birbirinden ayırt eder.

a) Müzikli sohbet toplantıları geleneğinin geçmişten günümüze gelen ve hâlâ devam eden bir gelenek olduğu görsel kaynaklarla desteklenerek anlatılmalıdır.

b) Müzikli sohbet toplantılarının; farklı illerde ve aynı ile ait ilçelerde farklı isimlerle adlandırılabilmesi anlatılmalıdır.

11.1.1.2. Sohbet toplantılarında çalınan eserleri icra eder.

Gezek, herfene, barana, oturak, ziyafet, kürsübaşı ve sıra gecesi sohbet toplantılarının her birinden bir eser icra etmeleri sağlanır.

11.2. ESER İCRASI

11.2.1. Çârgâh Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.1.1. Çârgâh makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

a) Çârgâh makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.

b) Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.

11.2.2. Bûselik Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.2.1. Bûselik makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

a) Bûselik makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.

b) Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.

11.2.3. Kürdî Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.3.1. Kürdî makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

a) Kürdî makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.

b) Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.

11.2.4. Rast Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.4.1. Rast makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Rast makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

11.2.5. Uşşak Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.5.1. Uşşak makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Uşşak makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

11.2.6. Hüseyinî Makamı Dizisinde Eser İcrası

11.2.6.1. Hüseyinî makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Hüseyinî makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. ESER İCRASI

12.1.1. Nihâvend Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.1.1. Nihâvend makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Nihâvend makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12.1.2. Hicaz Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.2.1. Hicaz makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Hicaz makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12.1.3. Karcıgar Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.3.1. Karcıgar makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Karcıgar makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12.1.4. Sabâ Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.4.1. Sabâ makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Sabâ makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12.1.5. Segâh Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.5.1. Segâh makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Segâh makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*

12.1.6. Eviç Makamı Dizisinde Eser İcrası

12.1.6.1. Eviç makamı dizisinde sözlü ve sözsüz eserleri icra eder.

- a) *Eviç makamı dizisinde icra edilecek basit, bileşik ve karma ölçülerdeki eserler, seviyeye uygun olarak seçilmelidir.*
- b) *Seçilen eserler, Türk halk müziği ses sistemi ve çalgıların perde sistemine göre icra edilmelidir.*